

Guld Standard Programmer: rygestopinterventioner for marginaliserede rygere er effektive i "real-life"

Forfattere: T Neumann, M Rasmussen, N Ghith, BL Heitmann, H Tønnesen

Tidsskrift: Tobacco Control (BMJ) 2012 · Jun 16 · [Epub ahead of print]

Original titel: The Gold Standard Programme: smoking cessation interventions for disadvantaged smokers are effective in a real-life setting

Introduktion

Antallet af rygere er højere blandt lavere socio-økonomiske grupper, og disse gruppers adgang til rygestopinterventioner er begrænsede.

Der er kun lavet få studier om effektiviteten af interventioner implementeret i "real-life", så for at mindske den rygningsrelaterede ulighed i sundhed er der behov for at vide hvilke programmer, der er mest effektive for marginaliserede rygere.

Med data fra Rygestopbasen er det desuden muligt, at undersøge faktorer, der kan modificeres for at øge et kontinuert rygestop.

Formål

Formålet med studiet var, at evaluere effekten af det evidensbaserede guldstandardprogram for marginaliserede rygere og at identificere de modificerbare faktorer, der giver de højeste rygestoprater.

Metode

Studiet var et observationelt kohortestudie med data fra Rygestopbasen. Rygestopprogrammerne blev udbudt i alle fem danske regioner, af mere end 350 enheder. Fra 2001 til 2011 blev ca. 67.000 rygestopinterventioner registreret og i alt blev 20.588 marginaliserede deltagere inkluderet i studiet.

Marginaliserede deltagere blev defineret ud fra uddannelsesniveau og om de modtog arbejdsløshedsunderstøttelse.

Guldstandardprogrammet har været standardinterventionen i Danmark siden 2001 og det blev

udviklet i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse. Det består af fem møder fordelt på seks uger og indeholder både patientuddannelse, motiverende samtaler, tilbagefaldsforebyggelse mm. Programmet kan både foregå individuelt og i grupper.

Det primære effektmål var et kontinuert rygestop, defineret som ikke at have røget fra slutningen af programmet til seks måneder efter, hvor der blev foretaget telefonisk opfølgning. Responsraten var 80 %.

Resultater

Af de 16.377 patienter, der svarede ved opfølgningen, var 34 % røgfri. Af alle rygerne (20.588) svarer dette til 27 %.

Studiet viser relativt høje rygestoprater for de marginaliserede grupper, men de er dog stadig 5-7 % lavere end for de ikke-marginaliserede rygere. Sandsynligheden for et ubrudt rygestop var lavere for de 5.738 rygere med et lavt uddannelsesniveau og de 840 arbejdsløse, sammenlignet med deltagere med et højere uddannelsesniveau og dem i arbejde.

Nikotinafhængighed og compliance var de to eneste faktorer af betydning for et kontinuert rygestop i begge grupper af marginaliserede deltagere. For rygere med et lavt uddannelsesniveau var et individuelt program en prædikator for et succesfuldt rygestop.

De arbejdsløse patienter, der havde deltaget i et program på et hospital, havde 14 % færre ubrudte rygestop sammenlignet med dem i arbejde.

Guld Standard Programmer: rygestopinterventioner for marginaliserede rygere er effektive i "real-life"

Konklusion

På trods af, at chancen for et kontinuert rygestop var lavere blandt de marginaliserede rygere, var den absolutte forskel lille.

Hvis programmet havde været ligeså effektivt på de marginaliserede grupper, ville der være 46 (blandt de lavt uddannede) og 8 (blandt de arbejdsløse ekstra, der stoppede med at ryge årligt.

Promovering af individuelle interventioner blandt rygere med et lavt uddannelsesniveau ville muligvis øge effektiviteten af guldstandardprogrammet.